

у нови инвентар бр. 2171 (1)

ра 1942 год.

Београд.

МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНА

УРЕДБА

О

службеним односима државних путара
и њиховим припадностима, издана
на основу § 26. Закона о државним
путовима.

БЕОГРАД

Штампано у Графичкој Радионици Министарства Грађевина

1929.

ШВ. еф.
36430

УРЕДБА

О

службеним односима државних путара и њиховим
принадлежностима, издана на основу § 26. Закона
о државним путовима.

Чл. 1.

Путари.

Путари су радници, којима је поверено да
личним радом, врше послове и дужности око одр-
жавања путова и саобраћајног реда на њима.

Чл. 2.

Услови за постављање путара.

За путаре на државним путовима, могу бити по-
стављени само они поданици Краљевине Срба, Хрвата
и Словенаца, који су најмање свршили основну школу,
који су одслужили свој рок у војсци, који нису
млађи од 23 ни старији од 30 година, а потпуно
су умно и телесно здрави за вршење путарског
позива и који добро распознају боје. Поред гор-
њег путари морају бити владања беспрекорног и
да нису осуђивани због кривичних дела из кори-
стољубља, што доказују уверењем надлежне власти.

Првенство имају они, који су радили најмање годину дана на радовима око изградње и одржавања путова, или су похађали курс за путаре и положили прописани испит, или су најмање годину дана били чувари железничке пруге или стални железнички раденици, или су по занату зидари, ковачи, столари и т. д. или су служили у инжињерским трупима у војсци.

Чл. 3.

Постављање путара.

Путаре поставља Шеф Грађевинске Секције својим решењем.

Путари се прве године постављају као привремени раденици, и тек по истеку прве године службе, ако се покажу способни, марљиви и поуздани и положе прописани испит, могу бити постављени за сталне раденике.

Деонице путара не могу бити веће од 8 најмање од 2,5 км.

Чл. 4.

Принадлежности путара.

У првој години привремене службе плата је путару 600.— динара месечно.

По истеку прве године привремене службе, путар се поставља за сталног раденика, са платом од 700.— динара месечно а по том сваке пете године плата му се повећава са 50.— динара месечно до закључно 900.— динара на месец.

Године у којима путар буде оцењен слабом оценом не рачунају се за унапређење.

Ако на путарској деоници постоји државна путарска кућа, путар добија у њој бесплатан стан и право да обделава и ужива бесплатно земљиште које овој кући припада. За ово је у обавези, да зграду са споредним зградама, као и ограду око земљишта, ако је има, одржава о своме трошку, и у свему у стању у коме му их протоколарно преда надзорник пута. За исправност гарантује својом платом и осталом имовином. У случају да не врши одржавање како треба, Шеф Секције ће на његов трошак извршити потребне радове и наплатити их од његове плате.

Веће оправке зграде, ограде и других постројења услед дотрајалости као и услед елементарних удеса, извршиће дотична Грађевинска Секција о државном трошку, али у сваком таквом случају стање објеката и стварне узроке испитаће и утврдиће комисија коју ће одредити дотична Грађевинска Секција.

Путар има право уживања траве поред пута и на путном земљишту, но не и право да напаса тамо стоку, већ само да благовремено коси траву и ову искоришћује.

У случају да благовремено траву не покоси, губи то право; кошење ће се извршити на његов рачун а трава продати у корист државне касе.

Ако путар не ужива стан у натури, добива поред плате још и додатак од 100 — динара на месец.

Чл. 5.

Осигурање путара.

Путари се имају осигурати по закону о осигурању радника.

Путар који наврши 30 година путарске службе има право на доживотну помоћ, која износи месечно 50% од његове последње месечне плате.

Чл. 6.

Оцењивање и казне путара.

Оцењивање путара врши Шеф Грађевинске Секције концем сваке године.

Ако путар оценом није задовољан може се у року од 15 дана жалити Грађевинској Дирекцији, чије је решење коначно.

Путар који буде два пута коначно оцењен оценом слаб отпушта се.

Казне над путарима због неиспуњења дужности предвиђених у чл. 8. изриче Шеф Грађевинске Секције. Казне су:

1. Опомена,
2. Казна губитком плате до 15 дана,
3. Отпуштање.

Против казне под 2 и 3 путар има право жалбе у року од 15 дана Грађевинској Дирекцији, чије је решење коначно.

Чл. 7.

Одсуство и боловање путара.

Путар може одсуствовати по свом приватном послу највише 12 дана у години. Молба се подноси преко надзорника пута а решење доноси Шеф Грађевинске Секције. Без одобреног одсуства путар не сме напустити своју деоницу и дужност.

Приликом обољења путар се има јавити, преко надзорника пута, за лекарску помоћ Уреду, код кога је осигуран, и писмено доставити надзорнику пута лекарско уверење о боловању, начину лечења и дужини трајања боловања или лечења. Ако у року од 24 часа о томе не извести надзорника пута биће кажњен; величину казне, према датом случају, одређује Шеф Грађевинске Секције.

Путари, који су се на раду разболели, а већ су више од 10 година у државној служби, могу на име милостиње добивати 20 до 50% од своје месечне плате. Решење по питању ове милостиње доноси Министар Грађевина на предлог дотичне Грађевинске Секције, преко Грађевинске Дирекције.

Чл. 8.

Дужности путара.

1. Да се стално и посведневно баве на додељеним им деоницама пута одакле се смеју удаљавати само онда, кад надлежним путем добију одсуство од дужности или боловање у случају болести.

Путар има становати или у државној путарској кући, или ако такве нема, онда у близини његове деонице и тај свој стан мора јавити Грађевинској Секцији.

На путарској кући, или на раскршћу ка приватном стану има се поставити таблица са натписом: „Путар бр.“.

2. Да редовно свакога дана врше све потребне оправке на путу како на горњем тако и на доњем строју, па и на самим путним објектима на њиховој деоници.

3. Да одржавају чистоћу јаркова дуж пута од корова, шибља и наноса, да метеорска вода може правилно и без застоја њима отицати до оближњих пропуста и мостова.

4. Да косе коров, боцу и осталу траву са целог путног земљишта, а ону на самом коловозу да из корена чупају.

5. Да одмах после сваке кише и бујице прегледају целу своју деоницу пута са свима мостовима, пропустима, потпорним зидовима, осигура-

њима и т. д. а нарочито да обратe пажњу на правилан ток воде у јарковима дуж пута као и испод пропуста и мостова.

6. Да код мостова и пропуста обратe нарочиту пажњу на кладе, грање и други крш који вода носи, да се не задржава под мостом или пропустом и ниже њих, како се мост или пропуст не би загушио.

7. Да чисте са коловоза на путу блато, прашину и снег, и да на већим успонима разбијају лед на путу или да га посипају песком за то нарочито припремљеним, а ако је пут снегом завејан или водом преплављен, а поред пута нема засађеног дрвета или томе слично, путари су дужни правац пута обележити нарочитим знацима.

8. У случају кад је квар на путу такав, да може наступити и прекид саобраћаја, дужни су путари о томе известити надзорника пута и најближу општинску власт, како би се учинило све што треба да се избегне прекид саобраћаја. Извештај за надзорника пута и најближу општинску власт ако нема телеграфа или телефона у близини, шаље путар преко суседног путара, не напуштајући своју деоницу пута.

Сваки путар дужан је примити у свако доба такву пријаву уз потврду времена и места пријема у путарској књизи и одмах је пренети суседном путару у правцу надзорништва пута.

За закашњење или злоупотребу оваквих, само у озбиљним случајевима дозвољених преноса извешћа, поступиће се сходно чл. 6. ове Уредбе против кривца. У случајевима опасности по саобраћај, путар мора постављати сигнале на путу а евентуално и баријере.

По потреби ове баријере морају се ноћу осветлити или се морају тако маркирати да се и ноћу могу приметити.

9. За време свога бављења на радовима, при посведневној оправци путова, дужни су узгред пазити, да путници којим начином не штете пут и

његова постројења, да се путничка и теретна кола као и сва остала подвозна средства увек држе своје десне стране пута и да се при заустављању на путу никако не задржавају на средини пута, но увек са стране, а по могућству изван коловоза и да пазе на правилност саобраћаја.

Путнике који противно овоме поступају, дужни су кратко и учтиво опоменути. Ако не послушају, упитаће их за име, презиме и занимање и место становања и доставити их непосредно Грађевинској Секцији; а ако се тиче кривичног дела и надлежној управној или судској власти.

10. При пролазу путника, дужни су их учтиво поздравити и на питање потребна обавештења давати а по потреби и на услузи им бити.

11. Дужни су по упутствима Шефова Грађевинских Секција прикупљати податке о величини јавног саобраћаја на својим деоницама пута и концем сваког месеца слати их надлежним властима.

12. Дужни су све украсно дрвеће дуж пута окопавати, заливати и неговати.

13. Да алат који је добио на руковање има одржавати у добром стању и јамчити за исти. Алат се сме употребити само за радове на путу, и дотрајали алат замениће надзорник пута новим. Свака злоупотреба овога алата строго ће се казнити. Ако се изгуби који комад, путар ће га о свом трошку набавити или накнадити. Оправку алата путар има да врши о свом трошку, а дотрајалост алата има доказима оправдати.

Преглед алата врши надзорник пута четири пута годишње (јануара, априла, јула и октобра) и о исправности даје путару писмену потврду.

14. Морају собом носити увек своју путарску књигу, у коју ће им надзорници, инжењери као и остали надлежни чиновници, приликом свога службеног путовања, бележити, где су их на путу застали и уједно им уписати евентуално потребне наредбе, по којима ће оштећени или добро неодржавани део пута и до кога рока у ред довести.

15. На местима, где поред мостова на њиховим деоницама има утврђених водомера, дужни су сваки дан посматрати и бележити висину воде према правилима која су за то прописана.

16. У случају да путници и остали пролазници чине штету путу или објектима на истоме, дужни су таква лица пријавити најближој власти, и о томе обавестити одмах своју Секцију.

17. Дужни су у случају болести или одсуства, своје суседне путаре привремено заступати у дужности без нарочите награде за то.

18. Дужни су за време бављења на својој деоници пута носити службену значку, која има натпис: „ПУТАР Бр.....“ као и објаву, (легитимацију), што ће све добити при ступању на дужност.

У случају да значку изгуби, даће му се друга уз наплату њене вредности.

19. Дужни су одржавати највећу чистоћу у државној згради, у којој станују и око зграде неговати разно украсно дрвеће и воће а по могућству и башту са цвећем.

Све оправке у погледу одржавања зграде и постројења имају вршити о свом трошку. (чл. 4. ове Уредбе).

20. Да пут остане увек у подужном профили раван и задржи свој попречни профил а да се ипак материјал одвећ не троши, мора путар водити рачун о овоме:

а) све оправке за које употребљава туцаник и шљунак, предузимаће путар у главном у влажно време, или онда, када се је таквом времену надати. При томе има најпре да одстрани блато, и пијуком ради везе мало да раскопа на томе месту слој туцаника.

б) ако је облик пута добро одржан, и има само колотрага, онда се имају само они попунити и поравњати. Ако су ти колотрази дубоки, онда их најпре попунити крупним туцаником па затим засути ситнијим; плитке колотраге попунити само ситнијим туцаником или шљунком.

Ситнији туцаник и камену ситнеж дужан је путар сам спремати у времену када му се то нареди, или када нема другог посла.

в) поједине удолице по путу, које је нарочито лако запазити после кише, јер у њима дуже заостаје вода, ваља насути по потреби ситнијим или крупнијим туцаником или шљунком, водећи рачуна да се после оправке добије прописан облик пута.

г) ако је профил пута већ неправилан, ваља цео део тако насути да добије прописани попречни облик, и водити рачуна о додавању спојног материјала и набијању пута.

д) при свима оправкама мора бележити употребљени материјал и начин употребе, и где су хрпе туцаника обележене кољем са бројевима навести сваку потрошену хрпу по броју. О свему овом има подносити извештај надзорнику пута.

ђ) да би се регулисала потрошња туцаника и шљунка, путар сме насипати веће делове пута само по одобрењу надзорника пута.

е) веће камење које изнад површине пута вири мора чекићем разбити, и по путу разбацано камење сабирати, претуцавати и употребити за оправку пута, по потреби из колотрагова испуштати воду малим жљебовима, па ове заравнити чим колотрази буду попуњени.

ж) где пут води пределом, у коме има доста камена или где се камен лако добавља из близине, има сам путар добављати потребне количине туцаника за одржавање пута.

з) путове на којима је израђен модерни коловоз (камени помоћу паклине) тера, (битумена и т. д.) има путар одржавати у погледу коловоза по нарочито датим писменим и усменим упутствима надзорника путова.

21. Туцаник и шљунак имају бити дуж путова у правилне фигуре сложени по упутству надзорника пута, који ће за ово издати писмено наређење.

22. Дужност је путару да строго води рачуна о одржавању граничних белега, које обележавају путно земљиште, и да одмах достави надзорнику пута ако би приватни зашли у путно земљиште или почели измештати и ништити стављене граничне белеге.

23. У погледу начина употребе јавних пута, саобраћаја на њима и одржавања околних мест поред њих, путар мора бити упознат са Уредбом која то регулише. Са овим уредбама упознаће путаре надзорник путова.

24. У погледу саобраћаја моторних кола на путовима, сем изнетог, важиће прописи које пропише Министарство Грађевина у споразуму са Министарством Унутрашњих Послова. Ове прописе ће надзорник пута доставити и објаснити путару. Путар мора познавати највећу тежину моторних кола, која још смеју на томе путу саобраћати, као и највећу брзину коју је Грађевинска Секција за тај пут, узев све у обзир, дозволила. Сва моторна кола морају увек возити десном страном и имати прописана обележја.

25. Путар ни у којем случају не сме напустити дужност док је у присуству надзорника пута протоколарно не преда у реду путару који га има сменити. За штету јамчи целом својом имовином.

26. Путари су дужни извршивати и свако друго наређење Грађевинске Секције и њених органа, које они издаду у интересу одржавања пута и саобраћаја на њему, било на својој деоници, било на оближњим деоницама. За радове на оближњим деоницама не могу се дуже употребити од 6 дана и за то време немају права ни на какву накнаду.

27. Путари се имају придржавати радног времена које им се од стране Грађевинске Секције пропише у путарској књижици и које траје најмање 8 часова дневно. Неће се радити недељом, на

државне празнике, два дана Божића и два дана Ускрса. У случају елементарних непогода, путари су дужни и мимо прописаног времена радити на путу све дотле док се саобраћај не успостави. Невреме не може бити изговор за неизлазак путара на рад.

28. Путари су дужни посећивати курсеве, који се за путаре буду основали и полагати испит који се буде прописао.

Чл. 9.

Сваки путар мора имати овај алат :

- 1 ручна колица окована,
- 2 гвоздене лопате,
- 2 дрвене лопате,
- 2 пијука са држаљем,
- 2 мотике са држаљем,
- 1 гвоздене грабље,
- 1 ручни чекић од 1 килограма за туцаник,
- 1 тежи чекић за разбијање камена,
- 2 косе за кошење траве,
- 1 ручну тестеру,
- 1 кукасте грабље за скидање прашине и блата,
- 2 брезове метле,
- 1 метар за мерење,
- 1 конопчић од 20 м. за трасирање,
- 1 шаблон за туцаник,
- 1 ручни фењер,
- 2 покретна сигнала,
- 2 црвена барјака.

На деоницама где буде израђен који од са-времених коловоза, додељиваће се путару и алат и материјал потребан за одржавање таквог коловоза.

Дотрајалост мора утврдити инжењер Грађевинске Секције и надзорник пута, и тек се по донетом решењу од стране Грађевинске Дирекције путар може ослободити даље одговорности за дотични алат.

Чл. 10.

При ступању на своју дужност путар, као орган државне власти, полаже заклетву која гласи:

Ја (име и презиме) заклињем се Свемогућим Богом да ћу владајућем Краљу веран бити, да ћу се државним законима и законским наредбама претпостављених ми власти покоравати, да ћу дужности које су скопчане са мојом службом тачно и савесно испуњавати и отправљати и да ћу државне и опште интересе чувати и заступати.

„Тако ми Бог помогао“.

Чл. 11.

Контрола над путарима.

Контролу над путарима врши надзорник пута, Шеф Грађевинске Секције са својим техничким особљем, као и сви полициски чиновници.

Наређења издају путарима само надзорник пута и Шеф Грађевинске Секције са својим техничким особљем а полициски чиновници достављају своје опаске Грађевинској Секцији која ће издати потребна наређења и поступити по потреби даље према путарима, ако је у питању каква њихова неисправност.

Чл. 12.

Прелазна наређења.

Сви досадањи путари у колико испуњавају предвиђене прописе имају се регулисати сходно овој Уредби, сем оних који су на дан доношења ове Уредбе имали више од 10 година службе. Ови последњи задржавају и даље сва стечена права

пре ступања на снагу ове Уредбе, с тим да им се ратне године признају само онда ако су раније имали најмање 10 година ефективне службе.

Ова Уредба ступа на снагу када је Министар Грађевина потпише и кад се обнародује у „Службеним Новинама“, и од тада па у будуће има се по њој тачно поступати.

Б . 14632,
21. маја 1929. године,
у Београду.

Министар Грађевина,
Ст. Б. Савковић, с р.

Шрб. др.
36430